

Nr 5.

Ankom till Riksdagens kansli den 20 mars 1912 kl. 5 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, i anledning af herr R. Hagbergs motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående afskaffande af ordnar och medaljer.

I en inom Andra kammaren af herr Hagberg väckt och till kammarens första tillfälliga utskott hänvisad motion (nr 243) hemställes, att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, det tacktes Kungl. Maj:t taga i öfvervägande, huruvida icke kungl. svenska riddarordnarna och med dem i samband stående medaljer borde afskaffas.

Till stöd för motionen anför motionären följande:

»Vid 1911 års riksdag väcktes af herr Eriksson i Grängesberg en motion (nr 272) om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ordensväsendets afskaffande. Motionen bifölls af Andra kammaren men afslogs af Första. Med den i demokratisk riktning förändrade sammansättning, Riksdagen sedan dess erhållit, synes anledning förefinnas att låta den fråga, herr Eriksson genom ofvannämnda motion bragte på tal, på nytt komma under Riksdagens behandling. Hänvisande för öfrigt till hvad herr Eriksson såsom motionär och undertecknad såsom reservant mot Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande anförde, då frågan vid föregående års riksdag behandlades, får jag därför vördsamt hemställa etc.»

Den i förevarande motion berörda frågan om ordensväsendets afskaffande har tidigare varit föremål för behandling inom Riksdagen och senast, såsom i motionen omnämnes, under förlidet år. Motion väcktes

Utskottets yttrande.

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 13 saml. 1 afd. 5 häft. (Nr 5.)

nämligen då inom Andra kammaren af herr Eriksson i Grängesberg, som hemställde, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga under öfvervägande, huruvida icke ordensväsendet borde afskaffas. Vederbörande utskott afstyrkte visserligen motionen, men i afgifven reservation hemställde, bl. a., herr Hagberg om bifall till densamma, och denna reservation bifölls äfven af Andra kammaren. Första kammaren biträdde emellertid icke Andra kammarens beslut. Frågan hade sålunda för den gången förfallit.

Vid innevarande riksdag har emellertid herr Hagberg förnyat herr Erikssons i Grängesberg ofvannämnda motion, ehuru i något förändrad och mera preciserad form. I förevarande motion föreslås nämligen afskaffandet af de kungliga svenska riddarordnarna samt dessutom borttagandet af i samband med dessa ordnar stående medaljer. Dessa medaljer äro, enligt hvad utskottet från sakkunnigt håll inhämtat, serafimermedaljen, svärdsmedaljen och vasamedaljen samt de s. k. svärds- och vasatecknen. Numera råder sålunda ingen tvekan om hvilka ordnar och medaljer, som föreslås skola afskaffas.

I vår tid, då man sträfvar efter att i största möjliga utsträckning aflägsna de skrankor, som skilja olika medborgare från hvarandra, torde den i förevarande motion gjorda hemställan om afskaffandet af de svenska riddarordnarna böra uppfattas såsom ett förslag i denna riktning. Man torde äfven i allmänhet vara ense om, att ordensväsendet är föråldradt, samt att det sätt, på hvilket ordnarna numera utdelas, icke kan anses tillfredsställande. Kändt är nämligen, att t. ex. flertalet civila och militära ämbets- och tjänstemän efter viss bestämd tjänstetid tilldelas ordnar utan att, såvidt man kan se, tillräcklig hänsyn tages till det sätt, på hvilket vederbörande skött sin tjänst. Att ordnarna med anledning häraf råkat i misskredit äfven hos många, som tilldelas ordensdekorationer, torde också utgöra ett skäl för deras borttagande. Ett annat skäl synes vara, att ordensutdelningen kan användas i syfte att vinna anhängare — ett ändamål, som kanske heller icke varit alldeles främmande för ordnarnas stiftare. Hvad ofvan sagts om de inhemska riddarordnarna, gäller äfven i hufvudsak om de med dem i samband stående medaljerna.

Utskottet har för visso icke förbisett de svårigheter, som möjligen komma att vidlåda genomförandet af ifrågavarande förslag om afskaffandet af de svenska riddarordnarna och med dem sammanhörande medaljer, men vågar utskottet, som nu icke anser sig böra närmare ingå på dessa

ännen, hysa den förhoppningen, att Kungl. Maj:t torde kunna finna utvägar att lösa hithörande spörsmål. Beträffande särskildt de internationella hänsynen, så torde dessa icke heller, såvidt utskottet kan se, utgöra öfverstigliga hinder mot afskaffandet af ordensväsendet, då det ju redan förut gifves stater, där intet ordensväsende finnes.

Då utskottet i öfrigt icke funnit något bärande skäl för bibehållande af de svenska riddarordnarna och med dem sammanhängande medaljer, samt utskottet anser, att dessa ordnar och medaljer utan några större olägenheter kunna afskaffas, får utskottet, med förordande af bifall till ifrågavarande motion, alltså hemställa,

att Andra kammaren för sin del måtte besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhåller, det täcktes Kungl. Maj:t taga i öfvervägande, huruvida icke de kungliga svenska riddarordnarna och med dem i samband stående medaljer borde afskaffas.

Stockholm den 19 mars 1912.

På utskottets vägnar:

OSKAR LUNDGREN.

Reservation

af herrar *Berg* i Staby, *Johansson* i Mellbyn samt *Olsson* i Berg.

Herr *Rydin* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
